

Fűszerek

Paprika. Az 1963. évi hazai fűszerpaprika termés minőségileg jó közepes. A Fűszerpaprika Jellegmegállapító Bizottság az 1963/64 g. évre a hazai termésből készült – szabványos minőségű – jellegmintákat fogadott el és ezeket az illetékes szerveknek megküldte.

S. L.

Kömény. Az 1963. évi hazai köménytermés mennyiségileg elégtelen, de minőségileg átlagosan a szabvány II. o. előírásainak megfelelő. A Fűszerek Jellegmegállapító Bizottságában a FŐVEGY, az OMMI, a KERMI és az érdekeltektől szállító és átvevő vállalat szakértői az 1963/64 g. évre a szabványos jellegmintákat a hazai köményre megállapították. A hiányzó mennyiséget Hollandiából importáljuk.

S. L.

Fahéj. Az utóbbi időben jól tisztított Indonéz egész fahéj tételek érkeztek, 5–6% illóolaj tartalommal. Ezek a kisebb (2–3%-os) illóolaj tartalmú kínai törmelék fahéjjal összeőrölve szabványos minőséget biztosítanak.

S. L.

Szerecsendió. Az utóbbi időben több olyan tétel indonéz szerecsendió érkezett, amelyek kb. 40%-ban penészesek voltak. Ezeknél külsőre a hibásodás nem látható, de felébe vágva, a diók belsejében többé-kevésbé penészedés észlelhető. Az importáló külkereskedelmi vállalat több intézettel is megvizsgáltatta a tételek mintáit, s egybehangzó szakvéleményt kapott. Élelmiszeripari termékekbe csakis a penészmentes árrész használható fel. Így e tételek csökkent értékű „szabványon aluli” fűszerek.

S. L.

Feketebors. Évek óta jó minőségű Malabar feketeborsot importálunk, amely jól tisztított és a szabvány I. o. követelményeinek megfelelő. Újabbban előminták érkeztek Lampong feketeborsból, amely túlzott törmeléktartalma miatt nem felelt meg, továbbá Cubeae borsfajtából is, amely külsőre (körte alakú) és izre is eltér a megszokott borsból, s ezért ez utóbbiak importját nem javasoltuk.

S. L.

Vanília. Tahiti szigetéről újabbán már a víztartalomban is szabványos (35%-on aluli) II–III. o. minőségű vaniliát importálunk. A KERMI-hez beküldött Indonéz vanília előminta feldarabolt, kiszürkült, kiszáradt áru volt, a szabványos 1,5% vanillintartalommal szemben csak 0,4%-kal. Nyilvánvalóan kivontak belőle kb. 1% vanillint s ezért importját nem javasoltuk.

S. L.

Élvezeti cikkek

Nyerskávé. A legutóbb Cubából importált nagymennyiségű kávéban voltak olyan tételek is – „Caracalilló” (gyöngy) „Altura Natural”, „Cumbre Natural” – amelyekben hibás (túlerjedt) kávészemek is voltak s kiválogatásukra nem volt lehetőség. Ezek a kávéfőzetekben kellemetlen mellékíz eredményeztek és jogos panaszra adtak okot. Így e tételeket leértékelve az olcsóbb minőségekben is csak kis %-ban keverik el. Cubából kaptunk igen jó minőségű „Turguinó Lavadó” kávéit is, amelyet az Extra pörkölt kávé keverékekben használunk fel.

Braziliából folyamatosan érkezik Santos (I. o.), Minas (II. o.) és Viktória (III. o.) nyerskávét. A Parana-i kávétermés – az ottani erdőtüzek következtében – szinte teljesen megsemmisült.

Columbiából Medellín és Manizales (excelso) nyerskávék érkeztek s ezek az Extra keverékekhez alkalmasak.

Afrikából angolai Robustát kapunk folyamatosan, amely III. o. minőségnek megfelelő.

S. L.

Szabványosítás

Új szabvány

MSZ 8170 „Tea”. Kötelező alkalmazásbavételének kezdő időpontja 1963. XII. 1.

T. N. L.

Szabványmódosítások

Az MSZ 20601 – 55 „Habzóbor” tárgykorú szabvány *szándékolt módosításának* szövege a következő: A szabvány 1 oldalán a 4. Minőségi követelmények c. táblázat „Összes kénessav mg/liter max.” rovatában „50,0” helyett „100,0” lesz írandó.

Az MSZ 20540 – 55 „Borotvakrém” tárgykorú szabvány módosításának szövege a következő: A szabvány 3. oldalán a 6.4 szakasz utolsó mondatát törölni kell és helyébe a következő szöveget kell írni: „Ezután $20 \pm 1^\circ \text{C}$ hőmérsékleten a folyadékából habverő eszköz segítségével 20 erőteljes, egyenletes ütessel habot verünk. A habverés befejeztével a habverőt a mérőhengerben hagyjuk, a mérőhengert vízszintes és sima felületre állítjuk, majd 5 percnyi állás után leolvassuk a hab legnagyobb térfogatát. A habtérfogat felső határának azt a ml-ben leolvasott számértéket kell tekinteni, amelynél a mérőhenger mögé helyezett gépirásos szöveg szemmagasságból nézve már nem olvasható el. A habverő eszköz 40 mm átmérőjű fémből, vulkánfiborból, keménygumiból vagy más alkalmas anyagból készült tárcsa, amely 15 db szimmetrikusan elhelyezett, 3 mm átmérőjű, körkeresztmetszetű furattal van ellátva. A tárcsára, középpontján áthaladó, legalább 350 mm hosszú nyél van erősítve, amelynek a tárcsa alatti részén gumiütköző van.”

Az MSZ 1830 – 59 „Konzerválószerrel tartósított gyümölcslevek” tárgykorú szabvány *szándékolt módosításának* szövege a következő: A szabvány 1. Minőségi követelmények c. fejezet 1. táblázatában a konzerválószer rovatban a szorbinsav szó mellé **** kerül. A hozzátartozó lábjegyzetbe pedig a következő szöveg lesz írandó: „**** A tartósítószer hangyasavval kombinálva is alkalmazható, mégpedig hangyasavból legfeljebb 2,5 g/liter és szorbinsavból legfeljebb 0,5 g/liter mennyiségben.”

Az MSZ 1831 – 59 „Gyümölcszörpök” tárgykorú szabvány *szándékolt módosításának* szövege a következő: A szabvány 1. Minőségi követelmények c. fejezet 1. táblázatában a konzerválószer rovatban a szorbinsav szó mellé ** kerül. A hozzátartozó lábjegyzetbe pedig a következő szöveg lesz írandó: „** Kivétel a szorbinsav, amelynek legfeljebb 0,3 g/kg mennyisége mellett még legfeljebb 1,2 g/kg hangyasav is megengedett.”

Az MSZ 6334 – 52 „Malomipari termékek. Gabonafélék őrlményeinek mintavétele (liszt, korpa stb.)” tárgykorú szabvány *szándékolt módosításának* szövege a következő: A szabvány 5.6 szakaszában található „száraz edénybe kell zárni” szavak után az alábbi szöveget kell majd írni: „Ezen mintákat csak a nedvességtartalom meghatározására lehet felhasználni. Egyéb ki-

fogás esetében a mintákat papírzacskóba kell lezárni." Ugyanezen szabvány 8.2 szakaszában található „8 napon belül” szavak után” – romlandó, bemelegedett, dohos, penészes, kukacos, nedvességtartalom-többletű, vagy romlással egyébként kitett termékből pecsételt mintát 24 órán belül –” szöveget kell majd beírni.

Az MSZ 9588 – 54 „Szeszesitalipari készítmények. Eredeti törkölypálinka” tárgykerü szabvány *szándékolt módosításának* szövege a következő: A szabvány címében „Szeszesitalipari készítmények. Eredeti törkölypálinka” szavak helyett „Valódi törkölypálinka” lesz írandó. A 2. Megnevezés c. és a 3. Nyersanyag c. fejezetek 1. soraiban „eredeti” szó helyett „valódi” szó lesz írandó. A 4. Általános előírások c. fejezet szövegét a következőkkel kell majd kiegészíteni: „A vákuumos lepárlással előállított valódi törkölypálinka címkéjén az előállítási módot fel kell tüntetni”.

Az MSZ 9684 – 61 „Valódi seprőpálinka” tárgykerü szabvány *szándékolt módosításának* szövege a következő: A szabvány 2. oldalán a 4. Tárolás, csomagolás, megjelölés, szállítás, átvétel c. fejezet szövegét a következőkkel kell majd kiegészíteni: „A vákuumos lepárlással előállított valódi seprőpálinka címkéjén az előállítási módot fel kell tüntetni”.

T. N. L.

Új szabványtervezetek

MSZ 5857 T (63. VIII.) „Főtt, füstölt kolbászkészítmények”

MSZ 20628/3. lap T (63. VIII.) „Édesipari termékek érzékszervi minősítő vizsgálata. Csokoládé- és csokoládés áruk.” (Felszólalás határideje 1963. december 31.)

MSZ 17630 T (63. VIII.) „Hevesi (Virginia) zölddohány”

A másodiknak említett tervezet kivételével a felszólalás határideje 1963. október 15.

MSZ 19557 T (63. X.) „Olajoshal dobozban”. Felszólalás határideje 1963. december 15.

MSZ 1823 T. (63. X.) „Ecetes paprika”. Felszólalás határideje 1963. december 15.

MSZ 1814 T (63. X.) „Tartósított zöldborsó dobozban vagy üvegben”. Felszólalás határideje 1963. november 15.

T. N. L.

Felmentések

Az MSZ 1812 „Tartósított lecsó” tárgykerü szabvány 1.1 szakaszában foglalt előírásoktól eltérően az állami konzervgyárak olyan tartósított lecsót állíthatnak elő kísérleti gyártás keretein belül – legfeljebb 100 vagon mennyiségben – amelyben a hozzáadott nyers, tisztított, szeletelt étkezési paprika mennyisége 70%-ot tesz ki és natur paradicsomlével készült. A felmentés érvénye 1964. június 1-ig terjed.

Az MSZ 1814 „Tartósított zöldborsó dobozba vagy üvegbe csomagolva” tárgykerü szabvány előírásaitól eltérően – az alkalmazott flotációs technológia következményeként – a hatvani konzervgyár az egész 1963-as év zöldborsótermelését csak kétféle szemmagyságra osztályozhatja. Az engedélyezett szemmagyság kifejtő borsónál 8,5 mm-ig és felett, velőborsónál 9,5 mm-ig és felett. A felmentés érvénye 1964. május 1-ig terjed és az előállított terméket a TERIMPEX útján külföldön kell értékesíteni.

T. N. L.

Nemzetközi szabványosítás

- Az ISO/TC 34 SC 4 „Gabonafélék és hüvelyesmagvak” albizottsága, valamint „Mintavétel” tárgykorú munkacsoportja 1963. július 1 – 3. között tartotta Londonban ülészakát. Felvilágosítást ad: dr. Karácsonyi László (MSZH).
- Az ISO/TC 34 SC 3 „Gyümölcs- és zöldségfélék, valamint származéktermékeik” albizottságának „Mintavétel”, „Származéktermékek vizsgálati módszerei”, „Terminológia” és „Tárolás, Szállítás” munkacsoportja 1963. október 8 – 11. között tartotta Bukarestben ülészakát. Felvilágosítást ad: Takáts Izabella (MSZH).
- Az ISO/TC 34 SC 2 „Olajos magvak és termések” albizottságának „Mintavétel” és „Vizsgálati módszerek” munkacsoportja 1963. október 15 – 17. között Bukarestben tartotta ülészakát. Felvilágosítást ad: dr. Richter Béláné (MSZH).

T. N. L.

ISO ajánlások

- ISO/R 278 „Illóolajok vegyelemzési előírásainak egyezményes felépítése”. Előírja a vegyelemző szabványok kötelező tartalmát és felépítési rendszerét.
- ISO/R 279 „Illóolajok térfogat-tömegének és relatív sűrűségének meghatározása”. Tömören felsorolja a mérés feltételeit és menetét. A mintavételt az ISO/R 212 sz. ajánlás tartalmazza.
- ISO/R 280 „Illóolajok fénytörési indexének meghatározása”. A refraktométeres eljárás a nátrium D₁ és D₂ spektrumvonalára épül fel. Az észlelési pontosság $\pm 0,0002$.

„Code du bon usage en matière de publications scientifiques”

A kódex előírásainak betartására a magyar tudományos irodalomban is feltétlenül szükség van s így szerzőink, valamint tudományos lapjaink szerkesztősegeinek figyelmére érdemes. E szabályok betartása többek között a dokumentáció automatizálásának egyik elengedhetetlen feltétele.

A kódexet a következő nemzetközi szervezetekből összeállított bizottság dolgozta ki:

FID	=	Fédération Internationale de Documentation,
ICSU	=	International Council of Scientific Unions,
IFLA	=	International Federation of Library Associations,
ISO	=	International Organization for Standardization,
UNESCO	=	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

A kódex szövegét ismerteti a „Szabványügyi Közlemények” 10, 234, 1963.

T. N. L.